

SOCIJALISTIČKA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
Socialist Federal Republic of Yugoslavia

Mr Nikola Mičić

MORFOLOGIJA POLENA ŠLJIVE
POLLEN MORPHOLOGY OF PLUM

Preštampano iz Jugoslovenskog voćarstva br. 84/85, Čačak, 1988.

Reprinted from the Journal of Yugoslav Pomology, 84/85, Čačak, 1988.

MORFOLOGIJA POLENA ŠLJIVE

Nikola Mičić

Poljoprivredni fakultet, Sarajevo

Sadržaj: U radu su prikazani rezultati morfoloških analiza polena šljive posmatranog u suhom stanju, odnosno u vrijeme raznošenja i polinacije i u hidratisanom stanju u vrijeme pred klijanje. Posmatranja su izvršena svjetlosnim i skanirajućim elektronskim mikroskopom i obuhvataju: tip i raspored otvora za klijanje, oblik i veličinu polenovog zrna i tip i strukturu ornamentike egzine.

Ključne riječi: polen, morfološke karakteristike, šljiva.

Uvod

Prve detaljne morfološke opise polenovih zrna s ciljem dodatnog razjašnjavanja pitanja taksonomije i evolucije biljaka dali su Erdtman (1945, 1946, 1956) i Taksadžijan (1947, 1948). Prema navodima ovih autora polen vrsta *Prunus* determinisan je kao trikolpatni u obliku rotacionog elipsoida.

U posljednje vrijeme kao značajna morfološka karakteristika polena smatra se i struktura ornamentike egzine. Prve morfološke analize karakteristika ornamentike egzine polena različitih vrsta i sorti voćaka, skanirajućim elektronskim mikroskopom, izvršio je Fogle (1977a, 1977b) i Maas (1977). Dobijeni prvi rezultati ovih autora potvrdili su ranije opise tipova polenovih zrna voćaka iz familije *Rosaceae* i pokazali da se i sorte voćaka mogu razlikovati na osnovu ornamentike egzine. Daljnjim detaljnim istraživanjima potvrđene su razlike u ornamentici egzine na nivou vrste, dok determinacija sorti različitih vrsta, samo na osnovu ornamentike egzine, nije u potpunosti potvrđena, Westwood i Challice (1979), Martens et al. (1980), Tisserat i De Mason (1982), Marcucci et al. (1984), Goldy et al. (1984), Mičić et al. (1987). Međutim, u istraživanjima morfologije hidratisanog polena različitih vrsta i sorti voćaka Pejkić (1968, 1970a, 1970b, 1971, 1973a, 1973b, 1978 i 1980), Šoškić (1971, 1975) i Jarebica (1972) konstatuju postojanje različitih oblika polenovog zrna koje determinišu kao: trouglasti, okrugli, jajasti, elipsasti i sl. Prema istim navodima različiti oblici hidratisanog polenovog zrna imaju i različite fiziološke i citohemijske karakteristike.

Cilj ovoga rada je da detaljno obradi morfologiju polena tri sorte šljiva različitog stepena autoinkompatibilnosti, posmatranog u suhom i hidratisanom stanju.

Originalan naučni rad — Original scientific paper.

